

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugpjūčio 24 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagačio ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2023 m. rugpjūčio 14 d. paduotu **ieškovo R. P.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 16 d. sprendimo peržiūrėjimo

n u s t a t ė :

Kasaciniu skundu ieškovas prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 16 d. sprendimą ir palikti galioti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gruodžio 21 d. sprendimą.

Ieškovo kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuoti pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, ir argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovas

kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus: 1) apeliacinės instancijos teismas pažeidė įrodymų tyrimo ir vertinimo taisykles, įtvirtintas CPK 176 ir 185 straipsniuose, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo šių teisės normų aiškinimo ir taikymo praktikos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gegužės 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K3206/2010; 2010 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K3500/2010; 2011 m. balandžio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K3177/2011). Atsakovas, pasiskolindamas iš ieškovo pinigus, pasirašė vekselius. Pinigų gavimo faktą, pasirašydamas vekselį ir taip be sąlygų įsipareigodamas sumokėti vekselyje nurodytą pinigų sumą vekselyje nurodytam asmeniui, patvirtina vekselį išrašęs asmuo. Taigi vekselio pasirašymas automatiškai suponuoja pinigų gavimo faktą. Nors, praleidus įstatymo nustatytą paprastojo vekselio pateikimo apmokėti terminą ir netekus galimybės pasinaudoti teise reikalauti vekselį apmokėti Lietuvos Respublikos įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo (toliau – IPVĮ) nustatyta tvarka, vekselis ir tampa paprastu skolos rašteliu, vekselio turiniui, dėl skirtingos teisinės prigimties, negalima taikyti paskolos sutarties turinio reikalavimų; 2) vertinant vekselį paskolos teisinių santykių kontekste suformuota ydinga kasacinio teismo praktika, reikalaujanti paskolos teisinius santykius įtvirtinančiame dokumente (vadinasi, ir vekselyje) atskirai, padarant atitinkamą įrašą, užfiksuoti paskolos sutarties dalyko perdavimo paskolos gavėjui faktą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K7430/2013). Vekselyje, turinčiame IPVĮ nurodytus rekvizitus, tokių įrašų niekada nebus. Kaip ir nebus ką vertinti pagal „pavartotą terminiją, gramatinės išraiškos formas“; 3) apeliacinės instancijos teismas, vertindamas aplinkybę, jog 2008 m. rugsėjo 10 d. vekselis buvo perrašomas pakeičiant skolos grąžinimo datą, nepagrįstai teigė, kad šio vekselio negalima laikyti autentišku skolos dokumentu, kuriuo būtų grindžiamas realus paskolos teisinių santykių atsiradimas. Skolos grąžinimo termino keitimo (nukėlimo vėlesniam laikui) faktas nedaro nei vekselio negaliojančiu, nei paneigia pinigų skolinimo faktą. Vekselio perrašymo faktas neatleidžia atsakovo nuo pareigos vykdyti priimtus įsipareigojimus ir nedaro vekselio negaliojančio; 4) apeliacinės instancijos teismas nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis, kad 2019 m. rugsėjo 10 d. vekselis yra siejamas su 2008 metais atsakovui paskolinta suma, jog įrodžius pinigų perdavimą pagal 2019 m. rugsėjo 10 d. vekselį, kartu esą pripažįstamas ir pinigų perdavimas pagal 2008 m. rugsėjo 10 d. vekselį. Be to, teismas nurodė, kad pagal vekseliuose nurodytas datas jų (vekselių) sudarymą skiria daugiau kaip dešimties metų laikotarpis, todėl tiek vekselių išrašymo ir pasirašymo aplinkybės, tiek vekselių pagrindu sukuriamus ar siekiamus sukurti teisinius santykius teismas turėjo tirti bei vertinti atskirai. Tokias išvadas apeliacinės instancijos teismas padarė neįvertinęs visų bylos aplinkybių, neatsižvelgęs į įvykių kontekstą, tuo pažeisdamas įrodymų tyrimo ir vertinimo taisykles, įtvirtintas CPK 185 straipsnio 1 dalyje, įpareigojančias vertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K3500/2010); 5) apeliacinės instancijos teismo sprendimas, kuomet neįrodžius dalies reikalavimo atmetamas visas

reikalavimas, prieštarauja logikai, neatitinka teismų praktikos, reglamentuojančios įrodinėjimą ir įrodymų vertinimą, bei pažeidžia teisingumo, protingumo, sąžiningumo principus.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliamą teisės klausimą, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą). Kasacinio skundo argumentai taip pat nepagrindžia nukrypimo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimo.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanauskaitė